

SAMOUUPRAVA

GLASILO NARODNE RADIKALNE STRANKE.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Wolfova ul. 1/l.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisi morajo biti frankirani in podpisani.

||| Izhaja vsak četrtek. |||

Naročnina mesečno Din 4.—, celoletno 50.—.

Posamezna številka Din 1.—.

Inserati po tarifi, pri večjem naročilu popust.

Volilci, mesto za Vaše kroglice pri volitvah je druga skrinjica!

„Samouprava“, oficijelno glasilo Narodne radikalne stranke za ljubljansko oblast.

Predsednik celokupne radikalne stranke in predsednik vlade Nikola Pašić je podpisal 4. t. m. rešenje, da je edino »Samouprava« oficijelno glasilo Narodne radikalne stranke za ljubljansko oblast in da »Radikalni glasnik« nima več pravice izhajati kot glasilo radikalov, zatorej vsi radikali poslužujete se le »Samouprave«, »Radikalni glasnik« pa zavrnite kot lajbžurnal Ravniharja in glasilo klike, ki se je jasno postavila proti vidovdanski ustavi in se druži z vsemi mogočimi nasprotniki.

Original se glasi:

Gospodinu dr. Niku Zupaniču,
predsedniku Okružnega odbora NRS
Ljubljana.

V odgovor na Vašo prošnjo, glavni odbor NRS odobrava izdajanje tednika »Samouprava« kot oficijelni organ NRS za ljubljansko oblast in mesto Ljubljana. Pri tem se razume, da zgubi »Radikalni glasnik« svoj zvanični karakter in ni treba da izhaja.

Beograd, dne 4. januarja 1925.
Nikola P. Pašić,
predsednik glavnega odbora.

V edinosti naša rešitev.

Cel čas od prevrata sem bijejo večina naših strank med seboj brezploden boj za ustavo, ali je ta dobra ali ne, ali naj ostane ali naj se predela na novo ali spopolni, ali naj ostane država edinstvena ali naj se razdeli. V tem boju je minulo že šest let. Vsa gospodarska zakonodaja, kakor zjednačenje davkov, uradniški, invalidski in ureditev stanovanjskega zakona ter druga vprašanja pa spijo spanje pravičnega.

Zato pa vlada, kamorkoli pogledamo, nezadovoljnost in pomanjkanje ljubezni do domovine in vse si želi nazaj urejene razmere preteklosti, pozabljajoč, da smo bili preje sužnji, da so nam drugi vladali, medtem ko smo sedaj svobodni, da si moramo sami vsa svoja državna in gospodarska vprašanja urediti. Kmet tarna, da ga tarejo previsoki davki, da njegovi pridelki nimajo cene, da mora živino dati mesarju zastoni. Uradnik in nameščenelec zdihuje, da ne izhaja s svojo plačo niti za hrano in stanovanje, a o nabavi nove obleke ni govora. Njegov ugled pada, ker ne more nastopati primerno njegovemu stanu. Trgovec se pritožuje, da trgovina spi, ker ljudje nimajo denarja. Prisilne poravnave se množe. Obrtnik in mali tovarnar ne more izhajati radi predragega kredita, ker tega primanjkuje radi splošne draginje.

Tako torej ni ga stanu in kraja, kjer bi cvetelo blagostanje in zadovoljnost. Ali res ni nikjer pomoči tej obči bedi? Kje tiči vsemu temu vzrok?

Odgovor je kratek. Temu zlu se prav lahko da odpomoči. Kako?

Če pogledamo v politično življenje, kaj vidimo? Ali ne vidimo tu nebroj strank in strančic, da se človeku glava zmeša, ki se med seboj lasajo za prvenstvo. Vsak sebe hvali, kakor berač svojo malho. Klerikalci hočejo biti voditelji slovenstva. Radičevi priganjači Prepeluhoveci in njih konkurenti Murnovski obetajo nam blaženo Indijo Koromandijo — republiko, devet socijalističnih strančic obeta delavstvu in kmetu bratstvo in enakost — socijalistični raj na zemlji, kjer bomo delali samo po 4 ure na dan, zato bo Bog pošiljal mano z neba ali pa bomo živi zleteli v raj, ko bomo umrli od lakote. Kmetijci ponujajo kmetom celo državo v zakup, češ, da imajo samo oni pravico do vlade, čeprav jih je vsega vkup 10 poslancev v celi državi. Da bi se vse te stranke strnile v eno delovno enoto, to niti enemu na misel ne pride, ker vsem skupaj ni do ljudskega blaga, ampak njim je glavno, da živijo komodno, ljudstvo naj pa strada. S tem ne pridemo nikamor. Le ena grupa strank je uvidela, da je edina rešitev za narod, za državo velika delazmožna stranka v parlamentu, kjer more neovirano ravno vsled tega, ker ima večino, delovati in provajati zakone v življenje in ta grupa je Narodni blok.

Parlament je duša države. Ako ta ne deluje, hira ves državni organizem. Parlament pa more vršiti svoje dolžnosti le, ako ima skupino narodnih zastopnikov, ki so enakega mišljenja in ki pripadajo eni skupini. Če

prosmatramo vse sedanje stranke, vidimo, da bodo le zastopniki, ki jih pošlje narodni blok v skupščino, tvorili tam večino in le ti bodo delazmožni. Vse druge skupine nimajo nič skupnega. Kaj imajo skupnega n. pr. klerikalci in Radič, danes so si zavezniki, jutri pa so si v laseh. Brez Radiča pa sploh ne morejo nič napraviti vse druge stranke razen Narodnega bloka, ker vse skupaj niti od Radiča nimajo večine. Radiča samega je že začelo za njegovo rovarenje proti redu in državi zaslužno plačilo. Zato bo vsak glas pri volitvah oddan za drugo stranko kot za Narodni blok pomenil toliko kot da nočemo še večjega dela v državi.

Dokler ne pride narod do prepričanja, da je glavna ovira vsakega rednega delovanja v državi brez števila strank in strančic ter dokler se narod sam ne odloči za eno delazmožno stranko, ne bo reda in blagostanja. Delazmožen pa je in bo le Narodni blok, ker vse druge stranke brez Radiča, katerega sodaj vsi obsojajo, tudi njegovi nekdanji najzvestejši zavezniki naši klerikalci in katerega je vlada proglasila za izdajalca domovine in ga postavila pred sodišče, ne tvorijo večine in se bojujejo brez upa zmage. Zato volite na usodni dan vsi kakor en mož Narodni blok in ta edinstvo Vas reši vsega sedanjega.

Ta edinstvo je naša rešitev.

Greh kmetijcev.

Kaj pa zopet to? Ali se v politiki tudi greši? Da! in še veliko.

Malokaterikrat stoji kaka država pred ako odločilnimi časi, kot se nahaja Jugoslavija pri teh volitvah. Vsi so na jasnem, da se sedaj ne gre za kako stanovsko ali krajevno vprašanje, ampak naravnost za obstoj države. Kdor v tako važnih časih cepi sit, je izdajalec svoje domovine in kot tak tudi svojega stanu. Komu naj pomaga razoplenost naprednih sil, kot skupnim našim nasprotnikom klerikalcem in republikancem. Kmetijci sami priznavajo v svojem noveletnem kmetijskem listu, da dosežejo v najboljšem slučaju v celi državi komaj 10 — 12 mandatov. In kaj naj počnejo s temi poslanci, tudi če jih izvojnijejo? Prisiljeni bodo pridružit se eni ali drugi grupi v skupščini. Ali naj gredo v tabor klerikalcev, ki so njih največji sovražniki? Malo težko bi šlo in volilci se bodo svojim zastopnikom lepo zahvalili za tak korak. Ne preostajalo jim ne bo nič drugega ali biti osamljeni »divjaki« ali pa

li v narodni blok, kateremu sedaj delajo toliko težko. Ta blok bo težko pozabil njih greha, da so v najodločilnejši borbi sovražno proti njemu nastopali. Ta izdajalski nastop se zana bridko maščevati nad kmeti. Mesto da bi si opomogli s svojimi poslanci, bodo ostali njih prošnje nerešene, ker se bodo bili njih zaveznikov.

Ne samo to. Je tudi grda nevhvaležnost kmetijev napram narodnemu bloku. Kdo je pomagal njim, da se niso polastili kmetijske družbe klerikalci, če ne stranke narodnega bloka. Da bi bili kmetijci prepuščeni sami sebi, bi jih klerikalci že zdavnaj zdrobili v prah. Da še več. Ako ne bi bilo strank narodnega bloka, bi kmetijev sploh ne bilo. Le ti so jim pripomogli do ustanovitve samostojne stanovske organizacije, zato je nevhvaležnost najgršnja. Mesto da gredo sedaj v boj proti svojim voditeljem, mesto da bi jih

podpirali v boju zoper skupnega sovraga klerikalce in druge prevratne stranke. Sedaj so se stranke ogibale kmetijev, v prihodnosti jih pa sploh ne bodo hoteli poznati.

Človek ne bi že rekel, da so voditelji kmetijske stranke res idealni poštenosti in pravičnosti, ko pa je vsem znano o milijonskih volovskih kupčijah voditelja Puclja in da si je brežiški Urek iz svoje rodne podrtije napravil graščinsko poslopje.

Ti so se res osamostojili, a nočejo biti več klicani kmetje, kvečjemu na shodu, ampak so gospodja.

Greh je in političen zločin, da nastopajo kmetijci samostojno, da pomagajo klerikalcem pri nas do zmage, mesto da bi se strnili v enotno falango proti skupnemu sovragu, a še večji greh bi bil od volilcev, da bi sledili volilci svojim voditeljem — zapeljivcem.

pravice po vsej pravici dosega. Edinole opozicijski blok je vzel Radića in njegovo stranko v zaščito, da le nasprotuje vladi in ljudstvo bega.

Napaka vlade ni v tem, da so stranko sedaj razpustili in njene voditelje zaprli, napaka bi bila kvečjemu, da niso to izvršili že zdavnaj. V to nam je najboljši dokaz Rusija. Ako bi tam takoj v začetku zaprli Lenina in Trockega, bi danes bila Rusija že zdavnaj urejena demokratska država. Taki elementi kot je Radić, je isto kot rak-rana na telesu, čim preje se izreže iz telesa, tem bolje. Vsa poštena javnost je vzela ta korak vlade z veseljem na znanje.

Pogled v leto 1925.

»V zvezdah je zapisano, kako se nam bo godilo,« pravimo. Astrologi vzamejo to dobesedno. Gospa Elizabeta Ebertin, najbolj znana nemška zagovornica moderne astrologije, nam pripoveduje v posebni knjigi, kaj vse nam bo prineslo leto 1925. Žalibog je njeno prerokovanje tako splošno, da bo zmeraj imela prav, naj se obrnejo stvari tako ali tako. Vse je kakor bela monica, ki je lahko poljubno izpohiš. Vendar je pa tudi nekaj trdnega, kar se da zgrabiti. Vsi oni, ki sta rojeni koncem januarja ali v začetku februarja, bodita pripravljene na težko leto, na žalost, nevarnost in velike izgube. V aprilu bodo solnce, Mars in Venera v taki harmonični postavki, da se bo morda po težkih bolečinah počutil olajšanega. A maj bo zopet zelo kritičen; solnce, Saturn, Neptun, Venera in Merkur se ne bodo dobro sporazumeli. V juniju bo spet protistruja, torej ne bo več tako hudo. Julij bo kritičen mesec za vse tiste, pri kojih rojstvu je stalo solnce v prvih desetih dneh v znamenju vodenošca. Bolj mladim ljudem se bo takrat posebno slabo godilo; nesrečna ljubezen, prevarani upi, zguba prijateljev, obrekovanje, nezgode. Avgust je podaljšanje julija, torej tudi neugoden. September je malo bolj miren pa tudi ne popolnoma, ogrožajo nas prevare, razburjenje, pisma. 6. oktobra se začnejo notranje bolezni, po sredi novembra nastopijo krize; skratka, nič dobrega se nam ne obeta. Haarmannov proces je že lani prerokovala. Vsa sedaj tako pravi.

HRSS razpuščena.

Škandalo je doletela usoda in zaslužena kazna vodilje one stranke, ki je bila glavna ovira, da se ni moglo delati v parlamentu. Vsem je znano, kaj je vse zakrivila hrvaška republikanska seljačka stranka in koliko škoda je povzročil njen voditelj Radić naši državi.

Ne samo, da ni hotel priti v skupščino in tam pomagat graditi novo, mlado državo, on je šel celo tujino, Anglijo, Nemško Avstrijo, kjer je grdil in blatil domovino, se vozil v neprijatelji, z Albanci, bolgarskimi komunisti in Madžari. Šel je v Moskvo, se pridružil boljševikom, da bi tu povzročil revolucijo, ko bi vse lepo pripravil. Na Dunaju je hotel sklicati zborovanje vseh zatiranih malih narodov — naših in drugih državah, ko vendar nimajo manjšinski narodi nikjer toliko pravice, kot ravno pri nas. Zato je bila vlada prisiljena uporabiti proti voditelju Radiću in celi njegovi stranki zakon o zaščiti države.

Da se ta zakon uporabi, je bilo sklenjeno že pred božičnimi prazniki, izvajati pa ga je začela vlada šele drugi dan po novem letu. Zagrebška policija je dobila nalog vse vodilje stranke aretirati in zapreti, vse pisne in arhiv zapleniti, premoženje pa kon-

fiscirati. Enaka povelja so dobile tudi ostale oblasti po celi državi. Učinek te odredbe je bil presenetljiv. Policija je še tekom dneva aretirala vse voditelje stranke razen Radića in to dr. Mačka, podpredsednika stranke, Predaveca, oba Košutića in Krnjevića. Radića samega pa so zvelkli izpod postelje šele v nedeljo, ko so že mislili nadaljno preiskavo Seljačkoga doma opustiti. Konfiscirani material je jako obsežen in nadvse obtežilen. Predvsem se je našel originalni protokol o sprejemu HRSS v seljačko internacionalo s podpisom Smirnova in Krasina in obsežna Radićeva korespondenca s komunističnimi prvaki tako z Rakovskim, z zloglasnim ruskim anarhistom Sandovom, Čičerinom in Krasinom. Nadalje je interesanten koncept pisma Davidoviću iz leta 1922, kjer izraža Radić željo, da bi se dosegel sporazum za rušenje režima, ko je bil Davidovič še v koalicijski vladi z radikali.

Jako veliko materiala se je dovezlo iz province v Zagreb. Konfiskacija se je vršila povsod točno in v največjem redu. Ljudstvo se zaveda, da je vodstvo HRSS zabredlo predaleč, in mu ne pade niti na misel, da bi se postavilo v branbo za one, ki jih je roka

Aretacija Stipice Radića.

»Kdo je tu mogoče predsednika republike pa en čudotvorne hop uzet. Radoveden sem, kdo bou tu šlu,« je govoru puvelnik strže Boško kumisarju, k sa šli aretirat Radića. »Ně se ti ne buj,« prav kumisar, »bouš vidu, kdo bou buma prvlekl Radića z brloga kukr prišleka s hleva k ga zakolejo.« Pa sa šli note u Seljački dom, Pa lej ga spaka, kamr sa pu-trhal, ponsed je blu zaprt. En pulcaj prau, tu pa nisa nikakšn vuditeli seljakov, »sma se gutrv zuntil, tu sa vidt sam gopudje«, Pa sa le potekal pr Kosutiću. Gspa se note oglas, da dala tonleto, kukr pravja ta nobl ldeje, k se ablađa, de ne more nubenga note psit. Se vo, de je niso poslušal in sa zahteval, da precej odpre vrata. Ce prou nerada, je vendar kumir odprla. Brž se je vedl, de se gspa zna tud igat, ker ni bla sama, ampak je blu pr nji pustiane Paulo Radić. Bu pulcaj, ki ma dober nos, je brž zagledu tri šalec šaja na mis in prau: »lej, koj mude je blu pr Vas svet duh na fručit, k mate prpravlien za tñ pa ste se bou, de b ga mi ne prepodl, za tu niste boul prece odprl.« Pa sa šli maš okul pugledat. Kumir sa našl nekaj oegla, k ga prej ni blo. Brž si je ga mislil, »tu pa ne bo ta prau svet duh, ta mora na šo mi mas in kuetl držeš

ne bi blu potrebn cegu za lukne delat in za zazidat. Bou pa treba zid bl natančn pugledat.« Pa sa pugledal naokul in nazadnje našl za »vaškostnom« tapingiran zid. »Tu je pa gutov jazbečova luknja,« prau en uradnk in brene z ного u vrata. In res ni zaston brenu. Vrata sa se odprla in pukazole sa se žive cupate. »Nubedn ne prveže samih rog k jašlu, iku tud tle se sama cupata ne bo migala,« reče pulcaj pa prime za cupato, k je ležala na modroc. Lej ga šmenta, cupata začne broati in pokaže se cela noga, kjer je pa noga, je een člouk. Brž sa vedl, de je blu svet duh, k je pumagau pt čaj, Radić. »Ajde, ajde gospodine Radiću,« vika puvelnik in ule-še Radića za cupato, a odgovora nema. »Ajde, ajde, gospodine predsedniče, izvolite izaćk,« a use je zastoni. Radić leži ku jazbc, le se je pu zim zalizu u soj brlog. Zdej ga prime en uradnk z vso silo za ного kukr prišleka u hlev, kadr ga koleja, in ga zuleče z hlevno. Šlu je proej tšku, k je njih visokust predsednik stor tku trebušast kukr Trebušnik, k sa ga kumej zulekel z Aljaževga turna vrh Triglava. Kukr sa se gspud predsednik Radić utepal in brcal, nazadnje sa moral le zopst sejo lub brlog.

»Dobr jutir, gospodine Radiću,« ga pu-zdravja, kukr se spudob pozdravt prdsedn'ka

enotvorne republike. Pa b blu bulš rečt »La-lika noč«, k je zdej gspud Radić dokončau delu sojih rok. Gspud Radić se je tku pre-strašu, k so ga na svitlu zulekli, de najprvu ni mogu besede spraut od sebe. Kdu pa se tud ne b. Pujssek se tud ustraš, k ga zulečeja z hleva in deneja na ploh, zatu ni čudn, de se je tud Radić ustrašu. Pol je pa je pršu k sebi, de je mogu rečt: »Evo me, sad me imate.« Pa že mu je blu žou, de je on rektu, in je začeu rasajat in up, de je tu nesram-nost, de ne puznaja nobenega spoštovajna in rešpekta do soiga predsednika. »Kaku de vas ne spoštujenta, soj ravno zatu sma pršli sma de vas rešma te lukne in vas pustavma u najbulš cimr u pržon, kjer bote lohka ne sam predsednik, ampak kraleval do soje smrti. Pa se bulš b blu za vas, de b šli kmaš k Bug k ste tku poboža, k zmeraj mate na jeziki »Hvaljen Isus in Marija«. Ně se ne bojte bo ma že skrbeh, de bouš živel do smrti. Zdej pa nimama več kajta se razgovariat, pejma, sej že nas čakla automobil, kukr sō spudož za ta nobl klu prau mirn puvelnik. In sa se odpelal na pulcije in udno pa u pržon.

U pržon sa se gspud predsednik republi-ke razjokal nad sojo usoda in sa prosil za tamburico in vin, de b mogli opevat sojo mi-nulo slavo, kukr svetpisemski David.

Belokranjci in Novomeščani!

Srezka odbora v Crnomlju in Novem mestu sta postavila enodušno za skupnega kandidata „NARODNEGA BLOKA“ v črnomaljskem in novomeškem okraju belokranjskega rojaka, ministra n. r.

Dr. Niko Zupaniča,

sina kmečkih staršev, ki dobro pozna ljudstvo in njegove potrebe, in katerega že vsi poznamo.

Bolj kot vsi naši političarji ima dr. Zupanič jako vplivno besedo in znanje v Beogradu in bo kot tak lahko največ dosegel za našo

gospodarsko in narodno stvar.

Komur je draga naša lepa domovina in komur je pri srcu naša veličastna troedina država, naj dela za izvolitev našega bližnjega rojaka

Dr. Zupaniča.

Kmetje, delavci, obrtniki in obče vsi volilci! Izvolitev dr. Zupaniča vam bo poročstvo za lepšo

gospodarsko bodočnost novomeškega okraja in Belokrajine,

posebno pa za zgradbo belokranjske železnice in Brežice — Novo mesto. — Izdajalec svoje in skupne koristi bode postal tisti, ki na dan državnozbornih volitev ne bi vrgel kroglice za tega moža.

Naša škrinjica na volišču je druga (2.) po redu.

Na delo torej za našega skupnega narodnega kandidata

Dr. Niko Zupaniča.

Volilna odbora za celo Belokrajino in Novomeški srez.

Politika doma in na tujem.

Najvažnejši dogodek preteklega tedna je obznanje proglašena nad Radičevu stranko ter aretacija vseh njenih kolovodij in konstatiranje vsega njenega premoženja in arhiva, kar poročamo obširneje na drugem mestu. Za Slovenijo je drugo važno dejstvo, da je prišlo do skupnega nastopa radikalov in demokratov v vseh treh upravnih enotah in da so že vse tri liste predložene sodišču in potrjene: v Ljubljani je prva — nosilec Mohorič, Ljubljana—Novomesto druga — nosilec minister Žerjav in v Mariboru je četrta — nosilec dr. Pivko.

Kralj in kraljica sta prošli teden incognito obiskala bolnega strica Arzena v Parizu. Ke so bili tam za nju bivanje, ju je povabil francoski predsednik republike na svečan obed, kamor so bili vsi domači in tuji državni dostojanstveniki povabljeni in kjer sta bila nad vse svečano sprejeta.

Kraljeva dvojica se je vrnila včeraj iz Pariza na Bled, kjer ostaneta čez pravoslavne božične praznike. Tu sprejme kralj ministrija Žerjava, ki poroča v imenu vlade o politični situaciji in predloži v podpis večje število ukazov raznih resortov.

Nemčija.

Navečevoljeni državni zbor se je v ponedeljek 5. t. m. sestal. Sejo je otvoril socialdemokratski starostni predsednik. Komunisti so skušali motiti, vendar je seja potekla mirno. Definitivni predsednik se izvoli na prihodnji seji.

Konkretneje v sedanjem momentu je izpraznitev kölnske cone, ki jo ima zasledeno Anglija. Glasov versajske mirovne pogodbe ni mogoče ozemlje prepustiti Nemcem že 18. t. m., vendar se Anglija temu upira, češ da Nemci niso izvršili vseh pogojev omenjene pogodbe. V resnici pa je vzrok drugi. Anglijo skrbi procvit nemške jeklene industrije, zato bi se radi angleški veleindustriji dogovorili s francoskimi in nemškimi radi konkurence. Odvisno je sedaj vse od Amerike, ki že od prejšnje izpraznitve Porurja, da si zagotovo točno odplačilo Dawesovega pogoja. Ker Nemci grozijo, da se tudi ne bodo držali zavezanosti, če so ne drže zavezniki.

Albanija.

V Albaniji je zavladal popoln mir. Ahmed Zogu je sklical konstituanto. Vlada

je sklenila takoj razpustiti »Kosovski komitet«, ki je v zvezi z bolgarskimi komitami tvoril gnezdo balkanskih nemirov.

Rusija.

Če se sme verjeti članu ruske vlade Čičerinu, je glavni namen Rusije vzdrževanje miru v Evropi. Nadalje je tudi pripravljena, kolikor največ mogoče, poravnati stare carske dolgov.

Italija.

V Italiji vre. Bije se boj med fašizmom in opozicijskimi strankami. Zlasti letijo očitki na vodjo fašistov in vlade Mussolinija. Obdolžujejo ga, da je ustanovil fašistovsko čeko. Dolžijo ga, da je sokriv umoril poslance Matteotija in dal povelje umoriti Amandola in slično proti drugim vidnim nasprotnikom fašizma.

Mussolini je izjavil na seji zbornice dne 3. t. m., da so vsa ta podtikavanja brezsmiselna, vendar pa da prevzame vse odgovornost za vse, kar se je do sedaj zgodilo. Zadržal je, da sta vlada in fašistovska stranka v polni posesti moči. Nadalje je zapretil, da bo gorje, če bo fašizem prisiljen zopet nastopiti v boju na nož. Svoj govor je zaključil z besedami: »Gospodje! Italija hoče miru in si bo ta mir v notranjosti Italije zagotovila na ljubezni polni način. Če bi bilo potrebno, pa bo znala vlada upotrebiti tudi prisilne ukrepe.« Vsled tega govora so odstopili trije ministri-nefašisti in sicer naučni Cesati, justični Oviglio, minister za javna dela Sarocchi in predsednik proračunskega odseka Salandra, bivši min. predsednik, tako da so fašisti popolnoma osamljeni. Misli se je, da bo odstopila cela vlada, kar se pa ni zgodilo. Mussolini je predložil kralju demisijo vseh ministrov in predložil imenovanje treh novih ministrov-fašistov v podpis, kar je kralj tudi odobril. Čeprav se za enkrat ni zrušila vlada, ker ima v parlamentu še večino, gotovo pa je, da je sedanj položaj nevzdržljiv, ako ne razpade preje opozicijski kartel.

Po celi Italiji se vrše fašistovske demonstracije in hišne preiskave pri nasprotnikih fašizma.

V Turčiji

so bife zadnji čas volitve v parlament. Stranka Mustafe Kemal paše si je pri teh volitvah priborila popolno zmago.

Klerikalci skušajo zanetiti v nacionalnem bloku nezaupanje in razdor.

Razno protivno stranke posebno klerikalci si prizadevajo, da bi povzročili v nacionalnem bloku nezaupanje in zmedo, češ, da je kandidat za Novo meso in Črnomelj opeharjen, ker sta sreza Kranj, Logatec, kjer kandidira demokratski kandidat močnejša. To so abotne stvari, ki so preračunjene samo za zbeganje pristašev narodnega bloka. Dr. N. Zupanič je sam želel biti kandidat med svojimi bližnjimi rojaki v svojem rojstnem kraju in tam kjer je prebil svoja dijaška leta. Novo mesto in Belokranja imata skupno 12.000 volilcev, kar zadostuje za 2 mandata a dr. Zupaniču zadostuje 6—7000 glasov. Kandidatu je končno vseeno ali mu dajo te glasove Gorenji ali Dolenji, preje pa lahko pričakuje te svojih bližnjih rojakov. Če Dolenji in Belokranja ljubijo sebe in svojo korist, ga bodo gotovo vsi volili, ker vedo, da lahko s svojim vplivom in kot radikal več koristi ka-

kor vseh 21 tigrov v prejšnji skupščini. Večina narodnega bloka je itak zasigurana v južnih delih naše države in bo le v škodo Slovenije, če ta ne pošlje nekoliko državotvornih poslancev v bodočo skupščino. V slučaju, da pokažejo Slovenci sovražno stališče narodnemu bloku, bi bila Slovenija izpostavljena nevarnosti, da bi bila v gospodarskem oziru zapostavljena in izdana. Izvolitev kandidatov narodnega bloka bi bila v največjo korist Slovenije, ker bi ti obvarovali Slovence pred osvevo krivično izzivanih bratov, ki so jih rešili iz nemškega robstva.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih SAMOUPRAVO!

Za smeh in šalo.

Kako gre Jakatu?

Ali nisi slišal? Zadnjič zvečer je prišel trezen domov. Njegov pes ga ni spoznal in ga je ugriznil.

Učitelj: Kje ima vol največ mesa?

Učenec: Od glave do repa.

Na sodišču.

Po obsodbi toženca, ki je bil obsojen na 20 let ječe, vpraša sodnik obtoženca: Imate še kaj dodati k temu? Nič, odgovori on, kvečjemu bi nekaj odvezel.

Igra v karte z Bogom ali kako je postopaj opeliarji popa.

V nekem kraju širne naše domovine je šel pop skozi gozd. Kar zagleda človeka, ki je igral v karte pod košatim drevesom. Mahal je z rokami in govoril, kakor bi igral v četvero. Pop se mu čudi in ga vpraša, kaj dela.

Saj vidite prečastiti, da igram v karte. S kom igrate, ko ste sami? Nisem sam, odgovori igrač. Pa kdo je Vaš partner? Jaz igram z Bogom. Pop mu pravi: Potem pa igrate z jako

mogočnim soigralcem, Mogočnim pa pošecim. Kaj pa igrate? »Ajnc.« Za kaj pa igrate? Za denar se razume. Ste že kaj dobili? Ne zgubil sem 100 dinarjev. Kam daste ta denar? Se razume Bogu. Kako to napravite?

Prvemu človeku, ki mi ga pošlje gospod Bog, darujem ta znesek. Sedaj ste ravno vi prečastiti prišli, zato vam darujem ta znesek. Pop ves vesel spravi ta denar in odide. Čez par dni se pop zopet znajde slučajno v gozdu, kjer najde starega kvartopirca. Brž ga vpraša, kako sedaj stoji z igro.

Hvala, prečastiti, jako dobro. Ravno sem dobil 2000 dinarjev.

Res, čedna vsotica, ali kdo vam izplača? Bog mi vedno pošlje nekega človeka, ki izplačuje njegov račun. Tokrat je Vas poslal, reče in ga je oropal!

Gost: Gospod gostilničar, danes pa ni vredno vaše pivo niti počenega groša, pojdem raje k sosedu, ki toči izvrstnega.

Gostilničar: Počakaj malo, grem s tabo.

Gospa: No, dragi možiček, ali si danes kaj mislil name v pisarni?

Gospod: Vsakokrat, kadar sem hotel zapeti suknič, pa ni bilo gumba, ki se mi je pred-tednom odtrgal.

Prišel je prijatelj javiti popadiji (ženki pravoslavnega popa), da se je mož-pop utopil. Ona zavpije: Ah, ni bilo nikogar, ki bi mu pomagal.

Bil sem jaz, reče prijatelj, govoril sem mu, naj mi poda roko, ali ni hotel in tako se je utopil.

E, kako si bil neumen, mu odvrne popa-dija, moral bi reči: pope, evo ti roke, pa bi jo vzel. Moral si vedeti, da on, odkar je bil živ, ni nikomur nič dal.

Male vesti.

Dr. Niko Zupančič min. na r., predsednik oblasnega odbora, je bil ta teden že tretjič v vojni borbi v Beogradu v svrhu intervencij strankinih pristašev in zaščite interesov stranke. Bil je tudi povabljen k predsedniku vlade in Narodne Radikalne stranke g. Nikoli P. Pašiću, kjer je poročal o politični situaciji v Sloveniji. Gosp. predsednik Pašić je popolnoma odobravalo stališče ministra dr. Zupančiča in vzel z zadovoljstvom njegovo poročilo na čenjanje.

Važno za občinske urade.

Le malokateri župan si je na jasnem, kaj naj počne z volivnimi imeniki sedaj, ko prične takojšnje uradno popraviljanje. V pojasnilo naj sledijo tale navodila:

1. Volivnih imenikov za državnozbornske volitve nikakor ne popravljajte pred 8. svečanost. Volivni imeniki za državnozbornske volitve morajo ostati taki, kakršni so po zaključku reklamacijskega postopanja. Vsako uradno popraviljanje teh imenikov je prepovedano in kaznjivo. Uradno popraviljanje volivnih imenikov za državnozbornske volitve se vrši letos od 18. svečana dalje 80 dni.

2. Pač pa se morajo popravljati volivni imeniki za občinske volitve v rednem roku od 1. do 31. januarja. To popraviljanje naj pa kmalu gotovo izvrše v vseh občinah razen v tistih, ki imajo morda kake izredne občinske volitve.

Uradno popraviljanje naj župani gotovo izvrše, da ne bodo imeli nepotrebnih situacij.

Črna določila zakona o volivnih imenikih glede uradnega postopanja so ta-le:

Uradno popraviljanje je treba zaključiti zadnji dan enomesečnega roka in ne poprej.

Uradno je vpisati v volivni imenik vse, ki so dotlej pridobili volivno pravico in pa vojaški, ki tisto leto odslužijo vojaški rok.

Peč dni po zadnjem dnevu uradnega popraviljanja je zaključene volivne imenike poslati sodnemu sodišču v potrditev.

Predsednika beogradske občine M. Marjanoviča je zadela kap na seji glavnega odbora NRS 5. t. m. Poklicali so takoj zdravnika, a ni nič pomagalo, ker je Marjanovič tekoma 40 minut že izdihnil.

Prenositev državnih uradov v Ljubljani. Z novim letom so se preselili v županijsko palačo na Bleiweisovi cesti oddelek ministrstva za trgovino in industrijo, kmetijski referat, hidrotehnični oddelek in gozdarski (gozdno-politični) referat. V isti zgradbi ostanejo: sekretariat velikega župana, vsi odseki ministrstva uprave, prosvetni oddelek, oddelek za socialno politiko, zdravstveni referat, veterinarski referat, oddelek za vere in vsi pomembni uradi. Komisija za agrarske operacije se je preselila v poslopje Kmetijske družbe na Turjaškem trgu, vsi računski oddelki delegacije ministrstva financ pa so nastanjeni v Marijanišču.

Finančna konferenca nasledstvenih držav.

Konec t. m. bo sklicala reparacijska komisija na Dunaju konferenco nasledstvenih držav, ki se bo bavila z zadevo s starimi avstrijskimi, dosedaj nezajamčenimi državnimi dolgovi in s sedanji izidi žigosanja v nacionalnih državah. Predvsem pa se bodo sklenile odredbe, ki bodo pospešile postopanje za končni obračun, da se končno javno ugotovi višina jamstva vsake posamezne nacionalne države za rente, ki obstojajo v starem tuzemstvu.

Državna razredna loterija. Ustrežajoč željam občinstva je direkcija državne razredne loterije bistveno izpremenila sistem te loterije. Dosedanje število srečk (100.000) se že z IX. kolom, ki se prične 12. januarja, zviša na 150.000. Število dobitkov (50.000) ostane neizpremenjeno in odpade torej le na vsako tretjo srečko en dobiček. Zato pa se podvoji najnižji dobiček. Prodajale se bodo tudi v prihodnje četrtinske, polovične in cele srečke.

Razpust občinskega odbora v Zgornji Šiški. Srežko poglavarstvo za Ljubljano-okolico je v smislu § 99 občinskega reda razpustilo občinski zastop v Zgornji Šiški. Ta zastop je bil za delo nezmožen in ni mogel spraviti v red niti proračun. Za gerenta je bil imenovan g. Ivan Zakotnik, kateremu je dodan gerentski sosvet.

Čevljarški prikrojevalni tečaj v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani priredi z 12. januarjem čevljarški prikrojevalni tečaj, ki ga bo vodil strokovni učitelj g. Ljubomir Štefanovič v prostorih državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, Kongresni trg št. 7. Interesenti naj takoj javijo svojo udeležbo pisмено ali ustmeno v pisarni urada za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska c. 22.

Zverinski oče. Pred novosadskim sodiščem se je vršila razprava proti 50-letnemu eiganu Milanu Nikoliću, ki ga je ovadila lastna hčerka radi krvoskrustva. Zločin je bil izvršen že leta 1920 in sicer je oče napadel svojo hčerko na vozu med vožnjo iz Palanke v Čeb ter je na njej zadostil svoji pohoti. Hčerka Milka je nekaj časa molčala o dogodku, povodom spora z očetom pa ga je ovadila. Stari pohotnež je bil obsojen na 5 let ječe.

Epilog krvavega dogodka v Hrušici. V bolnici je te dni umrla 23 letna Marija Vonta, ki je bila povodom krvavega dogodka v Hrušici, o čemur smo poročali, zadeta v trebuh in v desno nogo. Tako je moralo mlado dekle vsled starega sovraštva dvelj tekmecev v prerani grob.

Grd zločin beogradskega policista. Marko Vidović, kriminalni agent beograd. policije je znan kot velik prijatelj nežnega spola. Bil je že leta 1922 oduščen, ker je uporabljal svojo legitimacijo večkrat zato, da je žene in dekleta, ki jih je našel na ulici prisilil, da se legitimirajo in jih je nato v slučaju, da se niso hotele, tiral mesto na policijo — v svoje stanovanje. Kasneje so ga zopet sprejeli v službo. V petek zvečer pa je mož zopet zagrešil grd nraštven zločin. Na cesti je ustavil neko dijakinjo in jo pozval, da se izkaže. Ker tega ni hotela storiti, je ponovil svojo staro igro in je svojo žrtev vlek v svoje stanovanje, kjer je devojko zlorabil. Da bi mu deklica ne utekla, je skril njeno obleko in morala je dva dni ostati naga pri njemu. Šele, ko je dijakinja kričala skozi okno na pomoč, so prihitali ljudje, ki so jo rešili pred nasilnežem. Vidović je bil prijet in izročen sodišču.

Lastnega očeta zaktal. V bosanskem selu Derventa je prišlo te dni do prepira med vaškimi fanti. Ante Gogić je hotel z nožem napasti svoje nasprotnike, vendar ga je njegov oče Mijo prijel za roko, da prepreči napad. Sin, ki se je hotel siloma iztrgati, je pri ruvanju zadel z nožem očeta ter ga ranil tako težko, da je oče čez nekaj ur umrl. Morilec je bil izročen sodišču.

Nov oddelek v ministrstvu prosvete. V ministrstvu prosvete se v kratkem osnuje posebni oddelek za pouk. Pravilnik o tem oddelku sestavlja posebna komisija, sestojeca iz načelnikov, inspektorjev in referentov tega ministrstva.

Velika poneverba v Bečkerekcu. V sladkorni tovarni v Bečkerekcu so prišli na sled veliki poneverbi, ki jo je izvršil sladkorni nadzornik Jovan Vlajnić. Ta je vpisal v knjige 30 vagonov sladkorne pese, ki pa faktično ni prispela. Tovarna ima okoli 100.000 dinarjev škode. Vlajnić je bil prijet, zanika pa svoje krivdo. Izvršena je bila obsežna preiskava.

Iz stranke.

Narodni blok tudi v Ljubljani. Kakor smo že zadnjič poročali, so se vršila pogajanja med Mestnim odborom v Ljubljani in JDS v svrhu skupnega nastopa pri skupščinskih volitvah. Pogajanja so se vršila v smislu sklepov glavnega odbora NRS v Beogradu in pa želji g. šefa Pašića ter so se končala z ugodnim rezultatom z ozirom na potrebe in koristi naše stranke in naših članov. Za namestnika na listi Narodnega bloka je imenovan NRS inženjer-državnih železnic g. Rihard Šapljo. Lista je bila vložena 3. t. m. kot prva volilnemu sodišču.

Iz Mestnega odbora NRS v Ljubljani. Opozarjamo ponovno radikale, naj ne nasedajo zavijanjen dr. Ravniharja in njegovo zajedničarske manjšine, ki se poslužuje vseh mogočih sredstev, da bi pred našo javnostjo opravičilo svojo protiradikalno politiko. V ta namen je izdal dr. Ravnihar tudi »Radikalni glasnik«, ki pa ni več organ NRS, odkar se je njegov »konzorcij« postavljal javno proti načelom vidovdanske politike radikalne stranke. Iz lista je razvidno, da se je dr. Ravnihar kot edini predsednik NRS organizacije v vse državi zvezal s strankami, ki ne priznavajo vidovdanske ustave, in da je ta zveza v polnem nasprotju s programom in cilji radikalne stranke. Naši člani naj ne pozabijo ponovnih izjav g. šefa Pašića in g. Ljube Jovanovića, ki sta se jasno in odločno izrekla proti vsakemu sodelovanju s strankami, ki so proti vidovdanski ustavi. Za to se je večina starega Mestnega odbora, zvesta svojim načelom izrekla, da ne more slediti zajedničarski politiki dr. Ravniharja, ki se kot udeleženec znane zagrebskega kongresa malkontentov še vedno ni iznebil svojega političnega prepričanja, vžlic temu, da je nedavno stopil v Narodno radikalno stranko, kjer je imel dovolj prilike, da se pouči o tradicijah in jasno izraženih politikah NRS. Dejstvo, da je večina članov starega Mestnega odbora obsodila dr. Ravniharjevo stranki protivno politiko, mora zadostovati tudi onim par omahljivcem, ki se še zbegani po dr. Ravniharjevi rabulistiki. Novi Mestni odbor pod predsedstvom prof. M. Presla in podpredsedstvom velikega župana dr. M. Lukana je legalno izvoljen v smislu strankinih statutov ne glede na to, da tvori novi Mestni odbor večina starih odbornikov, in ne glede na dejstvo, da je ogromna večina članov v mestnih pododborih nastala ni novega Mestnega odbora. Pozivljamo članke, da se strogo drže discipline, sklepov in navodil novega Mestnega odbora. Vsak radikale je dolžan v strankinem in v svojem lastnem interesu pokoravati se sklepom Glavnega odbora v Beogradu, ki ga zastopa v Ljubljani Mestni odbor NRS pod predsedstvom prof. M. Presla. Strankin lokalni prihodni poslovati v par dneh. — Tamništvo Mestnega odbora NRS v Ljubljani.

Kaj se najraje čita?

NEVESTA POBEGNILA NA DAN POROKE.

V neki vasi splitske občine se je dogodil te dni tragičen rodbinski dogodek. Neki seljak Toma A. je imel lepo in mlado hčerko Anico. Mladenka, ki je bila poštena, prijazna in simpatična, je ljubila nekega siromašnega kmetijskega mladeniča. Tudi on je ljubil Anico. Tada Aničin oče ni bil nič kaj zadovoljen z ljubeznijo, ki je vzklila med mladima srcema. Tolažil pa se je z upanjem, da se hčerka ne resno zaljubila in da se bo vendar vse izteklo po njegovem načrtu.

Našel ji je ženina proti njeni volji. Stvar je bila že povsem dogovorjena in tudi duhovnik je bil že naprošen, da podeli v cerkvi mlademu paru svoj poročni blagoslov. Oče je zbral številne svate, zaklal najlepšo živino, pripravil najboljšo vino in povabil vso vas, da se z njim veseli pomembnega dogodka. Dasi je z ženinom sklenil dogovor o poroki v krčmi, je vendar delal račun brez krčmarja.

Napočil je dan, ko bi morala mlada dvojica stopiti pred oltar. Vse je bilo v redu. Prišel je ženin, zbrali so se svatje z zastavami in zelenjem in tudi duhovnik je že čakal, da opravi poročna cerkvena opravila. Samo neveste ni bilo od nikoder. Očetu se je zasvitalo, da se hčerka brani neljubega ji ženina in zato je takoj odšel v Split, ker je slutil, da tamkaj gotovo najde »nezvesto nevesto«. Svatje so ostali zbrani pred hišo, da pričakajo triumfalen povratek očeta z nevesto Anico. Oče pa se je med potjo napil žganja in ker je bil precej vinjen, so ga stražniki spravili na hladno v policijski zapor. Tu je opisal vso svojo težko nesrečo, ki ga je zadela. Naprosil je policijske organe, da mu najdejo hčerko, ki je pobegnila tik pred poroko. Izjavil je, da jo bodo gotovo lahko našli, ker ima lepo belo obleko. Policija je res odšla na delo ali uspeha ni imela. Oče se je končno ves nesrečen vrnil v domačo vas, kjer je našel svate, ki so pili in se gostili seveda brez neveste, o kateri še do sedaj ni duha ne sluha.

GAD V DEKLIČINEM ŽELODCU.

Pred par dnevi je prineslo »Jutro« pod vrnjim naslovom vest, da je umrla v Bernu medicinka, ki je imela, kakor se je baje videlo pri obdukciji, v želodcu živega, dobro razvitega gada. Prinesli smo to zgodbo po dolžnosti kronistov, tako, kakor smo jo posneli iz švicarskih listov. Danes hočemo izpregovoriti o stvari svoje mnenje.

Po našem mnenju ni moglo biti vse tako, kakor pravijo drugi listi. Ako ne gre za časopisno ravo, kar seveda ni izključeno, mora biti vest vsekakor netočna. Morda so zdravniki res našli v želodcu Rösserjeve kako živo bitje. To vendar ni izključeno. Gad pa govoriti ni bil. Že zaradi svoje velikosti ne. Morda so bile izredno velike gliste, ki so sčasoma povzročile dekletovo smrt. Morebiti se je vtihotapila v želodec kaka druga, na vsak način pa le majhna živalica, ki je povzročala, kar radi verjamemo, strahovite bolečine.

Gad že zaradi tega ni mogel biti, ker je strupen in bi deklica morala umreti že veliko prej vsled strupenega pika. Pa četudi je bila le mlada belouškica, ni storija verjetna. Če se je kača v dveh mesecih razvila v tako žival, kakor jo opisujejo nemški listi, je morala biti takrat, ko jo je medicinka baje požrla, tako velika, da bi jo morala videti že na deset korakov daleč, kamoli da bi jo požrla nevede.

In kako naj se žival, ki normalno ne živi v človeškem želodcu, razvija v dekletu cela dva meseca? Ali ji ni ves ta čas želodčna kislina prav nič škodila? In gad da bi imel tako strahovit tek, da je kar grizel dekličin želodec! Kdor je kdaj gojil kače, ve, kako težko jih je v ujetništvu pripraviti do tega, da bi jemale hrano. Menažerije bi z veseljem pozdravile novo metodo, krmiti kače z mesnimi pastetami, in rade bi si nabavile želodce, sicer ne od ljudi ali celo mladih deklet, ampak drugih živali, samo da bi pripravile eksotične kače do zauživanja hrane!

Bodi si tako ali tako, storija o živem gadu v želodcu gospodične Rösserjeve ne drži.

Ivan Pezdlič žrtve gora.

Truplo finančnega tajnika delegacije ministrstva financ v Ljubljani, Ivana Pezdliča, ki je odšel na Štefanovo na Begunjsčico in se ni več vrnil, so v sredo našli. Zgodilo se je to čisto slučajno. Neki dijak iz Avstrije je šel včeraj zjutraj na Begunjsčico. Kake tri minute pod vrhom je naletel nepričakovano na moško osebo v klečeči pozi. Bilo je to truplo že od 26. decembra pogrešanega Ivana Pezdliča. Da ga rešilne ekspedicije kljub izredno požrtvovalnemu in težavnemu iskanju toliko časa niso našle, se je zgodilo to le radi tega, ker se je splošno domnevalo, da je padel Pezdlič v kak prepad in se ubil. Zato tudi nihče ni šel na vrh Begunjsčice. Kakor se nam poroča, se je dijak, ki je zapazil truplo v klečeči pozi, tako prestrašil, da se sploh ni upal do njega, ampak se je takoj vrnil in pripel ob 5. popoldne zopet v Begunje, kjer je povedal, da je našel vrh hriba Pezdliča mrtvega.

Truplo tragične smrti preminulega finančnega tajnika Ivana Pezdliča so prenesli v nedeljo zjutraj domačini v Begunje, nakar je bilo prepeljano v Kranj, ker so ga položili v pondeljek, 5. t. m. ob treh popoldne k večnemu počitku.

Ivan Pezdlič je bil star šele 47 let. Bil je prvotno računski uradnik pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani, vsled izrednih sposobnosti in posebnih zaslug pa je bil pomaknjen kasneje v status konceptnih uradnikov in postal končno tajnik. Pokojnik je bil jako nadarjen človek in zlasti upravni talent. Že pod bivšo Avstrijo so ga hoteli poslati kot finančnega eksperta v Črnogoro in Albanijo, za časa mirovne konference v Parizu pa bi imel biti dodeljen naši delegaciji, kar pa je vsled rahlega zdravja odklonil. Leta 1919 je bil poklican v finančno ministrstvo v Beogradu in je bil prvi proračun za Slovenijo v glavnem njegovo delo. Vsled prenapornega dela je pričel živčno bolehati in je dobil končno daljši dopust. Čim je okreval, je bil zopet dodeljen finančni delegaciji v Ljubljani. Zadnje čase se mu je zdravstveno stanje zopet poslabšalo in je bil precej zamišljen in močno potr. Pokojnik se je v mlajših letih udeleževal tudi literarno. Bil je od leta 1903. sotrudnik tedanjega beletrističnega lista »Slovana«, kjer je priobčil več jako lepih lirskih pesmi pod psevdonimom Pavel Golob.

Ženski raj v Bosni. V naši državi pride povprečno na 1000 moških 1022 žensk, v Medmurju na 1000 moških 1021 žensk, v Banatu 1041 žensk, v Bački in Baranji 1020, na Hrvatskem 1097, v Dalmaciji 1111, v Južni Srbiji 1008, v Črni gori 1006, a v Bosni in Hercegovini na 1000 moških samo 937 žensk.

Dopisi.

Bohinjska Bistrica. Klerikalci kaj pečino obiskujejo bohinjsko kotlino v zadnjem času in imajo polno obljub in tolažb za kmeta zlasti sedaj pred volitvami, čeprav vedo, da ne bodo nobene spojnili, kakor je pri njih navada.

Nedavno so nas obiskali trije gospodje, kojih dvojica je ob prihodu v naš kraj skričala njih poklicni znak — »pinkelc« pod vratom in ga šele odkrila v zgornji dolini. Vsakega deželana so hribovsko primerno skušali pridobiti za njihovo koritarsko politiko in skrahirano avtonomijo. Zvečer je bil med farovškimi zidovi shod, katerega se pa razum par najzvestejših ovčic ni ničče udeležil.

Tudi iz te moke ne bo kruha v Bohinju, zapomnite si SL Sarji. Obljub je dovolj. Če boste prinašali samo obljube, naj kandidatje raje ostanejo doma za pečkom.

Volilci iz Bohinja.

Pojane pri Toplicah. Na Novega leta dan so imeli klerikalci volilni shod v Poljanah, na katerega je prišel sam dr. Kulovec njih kandidat, pa ljudje so se naveličali praznih obljub, ker ni nobenega uspeha. Na shod je prišlo vsega skupaj komaj 10 radovednežev, in še ti so se razšli, predno je bilo pol ure. O shodu se sploh ne more govoriti. Vse skupaj je bila samo ena velika polomija. Lahko se reče, da je klerikalcem v poljanski dolini odklenkalo za vedno. Ljudstvo uvideva počasi a sigurno, kje se da kaj doseči. Ljudje so sili prerokanja in hočejo delo in red.

Nasproti pa se širi ideja radikalne stranke z velikim uspehom. Narod z napetostjo pričakuje kakega govornika od centralnega vodstva in shod, ki ga priredi naša stranka, bo veličastna manifestacija za edinstvo države, za red, mir in delo v vseh panogah državnega gospodarstva.

Stanovanje

obstoječe iz ene odnosno dveh sob, kuhinje in priključni se takoj odda. Ogleda se lahko vsak dan: Cesta na Gorenjski železnici 22.

Gospodarstvo.

VREDNOST TUJEGA DENARJA.

1 lira	Din 2,69
1 dolar	63,43
1 frank francoski	3,46
1 frank švicarski	12,44
1 Kč	1,95
100 K avstr.	0,08
1 zlata marka	15,36

V Curihu je dosegel naš dinar 8. Tako je on otvoril novo leto z izrazito čvrsto tendenco.

Na ugodno stanje naše valute vpliva predvsem aktivna bilanca naše zunanje trgovine, katera ima za prva tri četrtletja pr. l. 600 milijonov prebitka.

Zanimivo je, da je dinar poskočil ravno v času, ko so se podvzele stroge mere prof. prevratnim elementom v državi. Skok dinarja v Curihu na 8 je tem pomembnejši, ker je istočasno čvrsta tudi deviza za Švico.

Pred oslabiljenjem cen žitu Zaradi ponovnega precejšnjega skoka dinarja se opaža, kakor poročajo iz Novega Sada, da je izvoz pšenice oslabil. Cene pšenice, ki so bile doslej čvrste, bodo nedvomno morale popustiti, zlasti ker dinar še obeta nadaljni porast. Kakor se javlja, s tem naši žitni proizvajalci deloma že računajo.

Nova avstrijska valuta.

Po vzgledu Nemčije pričena tudi Avstrija z uvajanjem nove valute in zlatih bilanc. Priljubno dve leti je avstrijska krona že stabilna, vendar je vedno le 14.000. del stare zlate krone. Kakor smo že poročali, bo prešla Avstrija s 1. januarjem s kronske na šilingovo valuto. Šiling bo enak 10.000 papirnatim kronam in bo štel 100 grošev.

Računanje v šilingih bo spočetka fakultativno. Javna gospodarstva morajo najkasneje do 30. junija biti prevedena na računanje v šilingih, upravni uradi in sodišča pa morajo že s 1. majem dalje računati v šilingih.

Pri pošti ostane radi mnogih težkoč do nadaljnjega v veljavi računanje v kronah. Istočako ostane kurzni list dunajske borze začasno pri kronskem notiranju; prehod v šilingove tečajje se bo izvršil, čim bodo izgotovljene zlate bilance. Avstrijska narodna banka sme do konca 1926. izdajati novčance v kronah, vendar naj se novčance na 10.000 ali manj kron vzamejo čim prej iz prometa ter se nadomesti z novci v šilingih in groših. Zlati šiling bo po tečaju dolarja predstavljal vrednost 0,2217 grama čistega zlata. Kovani pa se bodo novi zlati novci iz 9 desetink zlata, ki ga predstavljajo po vrednosti.

Na uvedbo zlatih novcev še v doglednem času ni misliti, a srebrni šilingi se bodo kovali v zadostni količini ter bodo vsebovali le 640 tisočink vrednosti srebra, ki jo predstavljajo. Novi valutni zakon ukinja prisilno sprejemanje srebrnih šilingov in omejuje obtok z 10 šilingi na osebo. Manjši novci ne smejo prekoračiti 5 šilingov na osebo.

Gospodarskih posledic najbrže izmenjava valute ne bo imela. Glavni pomen nove valute bo v tem, da se bo nehala računanje z dosedanjimi visokimi številkami. Z mnogih strani se izraža le bojazen, da bo prehod v računanje z manjšimi vsotami povzročil druginjo.

Pošiljatve piva. Prometno ministrstvo je odredilo, da se morajo pošiljatve piva brez zadrževanja odpremljati po železnici, da se pivo ne pokvari. Na vagone, natovorjene s pivom, naj se prilepi listek z napisom: Pivo! odpaviti hitno. Te listke v velikosti 14 krat 32 cm morajo nalepiti pošiljalci sami. Razen omenjenih besed se na listek ne sme napisati nič drugega.

Vprašanje maksimiranja obrestne mere.

Kakor poročajo iz Beograda, se je vršila te dni seja glavnega odbora Narodne banke, na kateri se je razpravljalo o maksimiranju obrestne mere. Narodna banka je zadnje dni ponovno konferirala z zagrebškimi in ljubljanskimi bankami in mogla ugotoviti, da večina bank soglaša s predlogom Narodne banke, da se maksimira obrestna mera za vloge z 10 odst. Vse banke so pripravljene držati se teh mer in so predlagale, da se izdela o tem poseben statut.

Izvoz orehov. Onim, ki se zanimajo za izvoz orehov v Nemčijo, so na razpolago naslovi nemških uvoznih tvrdk v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Vest o novem ameriškem posojilu. Časopisje poroča, da se bodo te dni pričela pogajanja o novem posojilu, ki ga ponuja neka ameriška finančna skupina za investicijske svrhe.

Ugoden položaj naših državnih železnic. Iz Beograda poročajo, da bodo naše državne železnice l. 1924 zaključile z dohodki, ki bodo nižji 100 milijonov Din nad vsoto predvideno v proračunu. Ta prebitok v znesku 100 milijonov Din namerava finančno ministrstvo naložiti v nekatere nove investicije.

Jadranska izložba v Splitu. Splitski listi poročajo, da se bo letos poleti vršila v Splitu gospodarska razstava, ki bo obenem tudi delala propagando za tujski promet. Trgovinsko ministrstvo je za to že odobrilo kredit 150.000 Din.

Kar ne veš, vprašaj
UNIVERZALNI INFORMATIVNI BIRO
„ARGUS“
BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica 35
(Pasaž Akademije Nauka).
Telefon 6-25.

DOM. ČEBIN
TRGOVINA S KURIVOM
LJUBLJANA
WOLFOVA ULICA 1, II. NADSTR.

Cekovni račun št. 13.906.
Brzjavni: DOČEBIN - Ljubljana.

ZALOGA PREMOGA

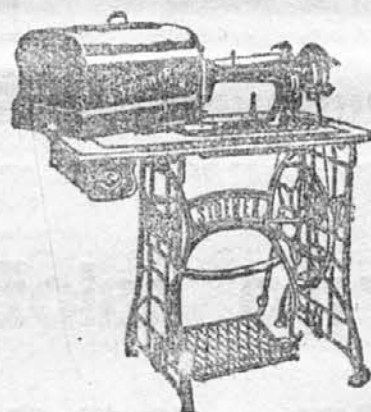
iz vseh slovenskih premogovnikov:
Ia angleškega premoga,
Ia domačega in angleškega kovaškega premoga,
Ia angleškega koksa.

DRVA, OGLJE.

RAZPOŠILJALNICA kovaškega premoga in koksa na drobno.

SKLADIŠČA: Kolesijska ulica 20 in Metelkova ulica 19.

!!! NAJCENEJŠI NAKUPNI VIRI!!!

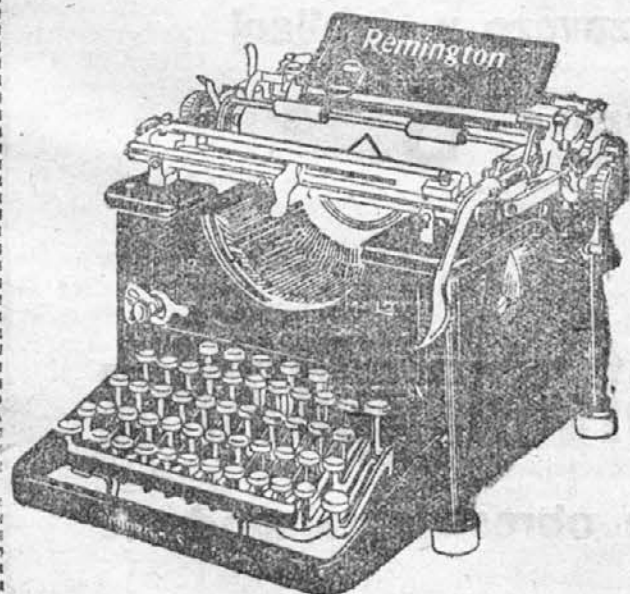
Najpopolnejši
STOEBER

šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.
Predno si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri trdk!

LUD. BARAGA, Ljubljana
Selenburgova ul. 6/1.

Brezplačen pouk. ◀ 15-letna garancija

REMINGTON

NOVI MODEL 12

Kako sodijo merodajni faktorji:

Tvrda

Franc Bar Ljubljana.

Med pisalnimi stroji, nabavljenimi pri Vaši trdk, se v prvi vrsti odlikujejo „REMINGTON Mod. 12“ tečejo lahko, gladko in brez ropota. Akoravno pišejo na njih v šoli začetniki vsak dan po 4 ure, ni bilo pritožbe. Pisalni stroji „REMINGTON Mod. 12“ se odlikujejo kot izvrstni pisalni stroji. Ravnateljstvo ta stroj toplo priporoča.

Ravnateljstvo državne trgovske akademije v Ljubljani.

V Ljubljani, 13. decembra 1924. D. L. L. Böhm s. r.

Izključno zastopstvo:

Franc Bar, pisalni stroji Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
— Telefon šte. 407. —

II. SPORTNI KARNEVAL

O B LEKE NA
O B ROKE
O. B ERNATOVIĆ
 MESTNI TRG 5

15. februarja
 v „Unionu“

Udeležbo javil svetovni
 filmski igralec - komik
CHAPLIN!!

Pozor!

Pozor!

Manufakturna trgovina

MARIJA ROGELJ
 LJUBLJANA, SV. PETRA C. Z.

Poleg Kolodvorske ulice. Vračno
 priporoča svojo bogato zalogo
 štosov, cajgov, cvilhov, belo in
 rjavo kotenino, zefir, ox-
 fort, klot, šifon, belo in
 rjavo za rjuhe, odeje,
 rute, kravate in drob-
 narijo. Velika
 izbira blaga.

CENE ZNATNO NIZKE!

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj

STOEWER RECORD

Vrhunec fino-
 mehanike.

Zastopstvo:

Lud. Baraga, Ljubljana
 ŠELENBURGOVA ULICA št. 6/I.

Popolnoma varno naložite denar v Ljubljansko posojilnico

registrovano zadrugo z omejeno zavezo v Ljubljani

Mestni trg števil. 6

ki ima že

nad 10,000.000 Din jamstvene glavnice

Vloge na hranil. knjižice in tekoči račun obrestuje najugodneje